

Foredlingsfelt vårhvete, Graminor 2025

I samarbeid med Graminor har vi hvert år foredlingsfelt med tidlige og seine vårhvetesorter, der nye linjer og sorter er til en forberedende prøving, og blir sammenligna med kjente sorter.

Roger Kollstuen

Rådgiver

Under følger resultater fra både tidlig og sein serie med vårhvetelinjer. Tabellene inneholder bare et lite utvalg av linjer/sorter. Kommentarene er i stor grad basert på Jon Arne Dieseth i Graminor sine betraktninger. Forsøksfeltene med både tidlige og seine vårhvetelinjer lå hos Dieseth på Bjørkelangen i 2025. Feltene er ikke soppsprøytet, men i sammendraget for alle felt i disse seriene er både usprøyta og sprøyta felt med.

Foredlingsfelt tidlige vårhvetelinjer, Graminor

Også i 2025 var det Betong og Festus som gjorde det best avlingsmessig i sammendraget av felt på Østlandet. Nye sorter som Pompel og Nisse viser svært lovende egenskaper.

Om feltet:

John Arne Dieseth, Aurskog-Høland

Jordart: Moldholdig siltig lettleire.

Forgrøde: Havre.

Sådd: 5/5.

Høstet: 8/9.

Gjødsling: vårgjødsling: 50 kg 22-3-10, delgjødsling: 20 kg Opti-NS.

Tabell. Resultater 2025, foredlingsfelt tidlige vårhvetelinjer, Graminor

Sorter	Dieseth		Prot. %	Sammendrag 14 felt 2025					
	Avling			Avling		Vann%	Prot.	HL-	TKV gram
	Kg/daa - Rel			Kg/daa - Rel		v/høst	%	vekt	
Zebra	386 = 100		14,2	421 = 100		17,7	13,6	78	35
Betong	420	109	14,5	448	106	17,8	13,8	78	36
Festus	465	120	14,6	454	108	18,4	13,9	80	35
Helmi	418	108	15,1	421	100	17,6	14,0	76	33
Pompel	438	113	12,9	471	112	19,4	13,0	78	39
Nisse	457	126	14,9	455	108	18,2	13,8	79	34
Isak	390	101	14,6	429	102	19,0	14,0	80	33
GN20503	437	113	14,5	459	109	18,2	13,8	78	33
GN20523	452	117	15,3	465	105	17,9	14,6	79	31
GN 21520	433	112	13,5	444	105	18,3	13,1	79	34
GN 22679	387	100	14,2	453	108	18,4	13,5	81	35
GN 22712	417	108	14,0	473	112	18,6	13,4	78	33

I sammendraget er vannprosent tatt fra 6 felt på Østlandet. I Trøndelag ble det tresket under veldig vanskelige forhold med høy vannprosent.

Det ble utført tradisjonell jordarbeiding på vårt lokale felt på Bjørkelangen. En varm og tørr juni førte til at avlingsnivået ble moderat her.

Zebra, Betong og Festus er målestokksorter i disse vårhveteseriene fra Graminor. Nye sorter som Pompel og Nisse er godkjente og under oppformering. Helmi er en finsk sort med gode avlinger sett i lys av tidligheten til sorten. GN20503 blir meldt inn til offisiell verdiprøving denne sesongen. Den har god sjukdomsresistens, ei veksttid omtrent som Betong, avling godt over Betong, god kornkvalitet, svært god falltallstabilitet og sterkt gluten. GN20523 ga ei gjennomsnittavling omtrent som Betong, men er notert en dag tidligere, har gode resistensegenskaper og god stråstyrke. En svakhet er at den har små korn, men ellers har den god bakekvalitet. Den blir vurdert i år om den skal tas opp til oppformering.

GN 21520 og GN 22679 ligger avlingsmessig omtrent som Betong. Sortene har god kornkvalitet og høye Hl- vekter. GN 21520 ligger også meget høyt i falltall. GN 22712 viser svært gode resistensegenskaper, har god stråstyrke og svært høyt avlingsnivå i tillegg til god falltallsstabilitet. Disse tre GN -linjene blir også prøvd ut i felt i 2026.

Foredlingsfelt seine vårhvetelinjer, Graminor

Betong og Festus gjør det bra blant seine hvetelinjer. Nye Graminor-linjer har høye avlinger og gode kvalitetsegenskaper og kan bli aktuelle om noen år. Malvolio er i sortslista, men ikke markedsført. Embla fra Selgen (Tsjekkia) kan bli et alternativ i klasse 3 hvis den blir godkjent i Norge.

Om feltene:

John Arne Dieseth, Bjørkelangen

Jordart: Siltig lettleire.

Forgrøde: Havre.

Sådd: 5/5.

Høstet: 8/9.

Vårgjødsling: 50 kg 22-3-10.

Delgjødsling: 20 kg Opti-NS.

Kjelle VGS, Bjørkelangen

Jordart: Moldholdig mellomleire.

Forgrøde: Bygg.

Sådd: 30/4.

Høstet: 26/8.

Gjødsling: vårgjødsling: 40 kg 22-3-10, delgjødsling 20 kg Opti-NS.

Tabell. Foredlingsfelt seine vårhvetelinjer, Graminor 2025

Sorter	Dieseth			Kjelle VGS, red. jordarb.			Sammendrag 12 felt 2025					
	Avling		Vann	Avling		Vann	Avling		Vann	Prot	HL-vekt	TKV
	Kg/daa-Rel.		%	Kg/daa-Rel		%	Kg/da-rel.		%	%		gr
Zebra	360 = 100		19,8	393 = 100		21,1	468 = 100		17,9	13,1	79	36
Betong	370	102	19,4	461	117	22,7	511	109	18,4	13,4	78	37
Festus	408	113	20,0	469	119	21,1	513	110	18,5	13,6	80	35
Malvolio	388	107	20,4	466	119	27,5	527	113	20,7	12,9	80	36
Embla	394	109	21,8	434	110	31,1	532	114	24,1	12,5	80	42
GN 21508	369	102	20,0	465	118	24,6	537	115	19,3	12,5	78	34
GN 21669	462	128	20,2	501	127	24,2	571	122	20,0	12,7	79	35
GN 22598	455	126	20,0	468	119	23,7	548	117	19,8	12,7	81	36
GN22574	415	115	20,2	497	126	25,2	549	117	20,0	12,6	79	35
GN23719	454	126	21,1	499	127	24,9	532	114	21,3	13,3	80	39
SG-877-22	434	121	21,4	462	118	28,4	554	118	24,3	13,1	81	45

Markedssortene Zebra, Betong og Festus var med som målestokker.

Denne forsøksserien inneholder seinere Graminor-linjer, og utenlandske linjer fra Sverige, Danmark og Tsjekkia. Felles for de aller fleste utenlandske linjer er at de er høytytende, men også veldig seine. De fleste har for dårlig avlingsstabilitet til å være aktuelle i Norge.

Malvolio er en sort fra Lantmannen som er tatt opp på norsk sortsliste, men ennå ikke markedsført. Embla har svært god kornkvalitet, men er ikke godkjent ennå i Norge. Den kan være aktuell i klasse 3. GN-linjene i tabellen har som fellesnevner at de ligger ganske mye over dagens markedssorter i avling, i snitt 10 %. En annen fellesnevner er at de kan være noe småkornet.

I tabellen ovenfor er det også inkludert et forsøk med de samme seine vårhvetelinjer som hos Dieseth, men med redusert jordarbeiding. Skiftet som feltet på Kjelle VGS ble lagt på ble harvet en gang etter å ha ligget i stubb etter høsting i 2024. Såbedet ble temmelig grovt med en del halm. Vi hadde noen problemer med subbing i vår forsøkssåmaskin. Likevel ser man at avlingen var større her enn hos Dieseth, som utførte tradisjonell jordarbeiding. Med varmen og tørken i juni, så ble nok mer fuktighet bevart på forsøket med redusert jordarbeiding. Vann % ved høsting var noe høyere her enn hos Dieseth. Noe ujevn etablering og modning kan forklare dette. Dette er bare ett år og ett felt. Det bør være interessant å kjøre slike felt videre.

